

Lausunto Rudus Oy:n ympäristö- ja maa-ainesluvasta sekä aloituslupahakemuksesta kiinteistölle Mäntymäki I RN:o 543-410-2-94

Kunnanhallitus 24.04.2023 § 59
1644/11.01.00/2020

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää lausuntoa Rudus Oy:n ympäristö- ja maa-ainesluvasta sekä aloituslupahakemuksesta kiinteistölle Mäntymäki I RN:o 543-410-2-94. Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 27.4.2023 saakka.

Rudus Oy hakee yhdistettyä maa-aines- ja ympäristölupaa kallion louhinnalle, louheen vastaanotolle ja louheen murskaukselle sekä pilaantumattomien maa-ainesten vastaanotolle ja loppusijoitukselle louhosalueelle. Lisäksi lupaa haetaan betoni- ja tiilijätteen vastaanotolle ja murskaukselle sekä pilaantumattomien ja jätteellisten maiden vastaanotolle, käsittelylle ja läjitykselle jo toiminnassa olevalle kierrätystoimintojen alueella. Hakemuksen tarkoitus on yhdistää alueen maa-ainesten ottotoiminnot ja kierrätystoiminnot yhteen maa-aines- ja ympäristölupaan. Samalla haetaan lupaa louhosalueen laajentamiselle ja osittaiselle syventämiselle. Lisäksi haetaan lupaa pilaantumattomien ylijäämämaiden loppusijoitukselle louhokseen eli maankaatopaikkatoiminnalle. Lupaa haetaan 20 vuodeksi. Kokonaisuudessaan hakemuksen mukainen toiminta-alue (kuva 1) on pinta-alaltaan 47,9 hehtaaria, mukaan lukien louhosalue, kierrätystoimintojen alue ja pintamaiden varastointialueet.

Sijainti

Toiminta sijoittuu Nurmijärven Mäntymäkeen kiinteistöllä RN:o 543-410-2-94. Helsinki-Tampere moottoritie (vt3) kulkee heti alueen länsipuolella. Nurmijärven keskus sijaitsee noin viisi kilometriä toiminta-alueesta pohjoiseen. Maa-ainesten ottotoiminta alueella on alkanut alueen eteläosasta vuonna 2007. Alkuperäinen louhittava-alue oli pinta-alaltaan 12,5 hehtaaria, ja se on suurimmaksi osaksi jo louhittu luvan mukaiseen alimpaan ottotasoon noin +55 m. Marraskuussa 2020 Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on myöntänyt uuden maa-aines- ja ympäristöluvan louhoksen laajentamiseksi siten, että ottamisalueen pinta-ala on 27,2 hehtaaria.

Louhinta ja murskaus

Hakemuksen mukainen varsinainen louhittava alue on pinta-alaltaan 18 hehtaaria ja se sisältää osittain alkuperäistä ottoaluetta ja vuonna 2020 luvitettua laajennusaluetta. Uutta luvitettavaa louhittavaa aluetta on noin kuusi hehtaaria. Hakemuksen mukaan louhinta-aluetta laajennetaan siten, että se ulottuu kierrätysalueen pohjoispuolelle. Louhinta etenee nykyiseltä louhosrintaukselta ensimmäisessä vaiheessa pohjoiseen ja myöhemmin länteen ottotason ollessa suunnilleen sama kuin nykyisellä louhosalueella, eli noin +53...+55 m. Tämän jälkeen louhinta etenee vaiheessa 2 vastakkaiseen suuntaan siten, että louhos syvennetään lopulliseen tasoon +34...+35 m. Louhoksen pohjois-/luoteisosa jää kuitenkin tasoon +54 m. Irtilouhinta tehdään edellä ilmoitettuja louhintatasoja noin metrin syvemmälle.

Louhintatyö koostuu porauksesta, kiven irrotuksesta (räjäytyksistä) ja rikotuksesta (louheen lohkekokoja pienennetään murskauslaitokseen sopivaksi). Louhinta tehdään kerroksittain ja niin, että muodostuvat kalliioseinämät ovat miltei pystysuorat. Räjäytyksiä tehdään louhintajakson aikana yleensä 1–2 kertaa viikossa.

Hakemuksen mukainen kokonaisottomäärä on 5,8 miljoonaa kuutiometriä (noin 15,6 miljoonaa tonnia). Alueella louhitaan kalliota keskimäärin 290 000 kuutiometriä vuodessa ja maksimissaan

800 000 kuutiometriä vuodessa. Kiviainesta murskataan keskimäärin 1,2 miljoonaa tonnia vuodessa ja maksimissaan 1,8 miljoonaa tonnia vuodessa. Siirrettävän murskauslaitoksen sijainti vaihtelee toiminnan edetessä siten, että se sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman lähellä sen hetkistä toiminta-alueita ja kalliorintauksia. Kiviaineksen ottamisalueella otetaan vastaan enimmillään 1 000 000 tonnia vuodessa muualla louhittua louhetta, jota murskataan ottamisalueella mursketuotteiksi samaan tapaan kuin Mäntymäen alueella tuotettu louhe. Satunnaisesti louhetta otetaan myös vastaan myös yöaikaan. Vuosittainen yhteenlaskettu murskausmäärä (tuotava ylijäämälouhe + ottamisalueelta louhittu louhe) ei ylitä 1,8 miljoonaa tonnia.

Hakemuksen mukaisella louhinta-alueella arvioidaan olevan poistettavia pintamaita 70 000– 100 000 kuutiometriä. Poistettavat pintamaat tullaan välivarastoimaan louhittavan alueen reunoilla suunnitelmapiirustuksen S1 osoittamiin ohjeellisiin paikkoihin. On mahdollista, että kaikkia pintamaita ei saada mahtumaan reuna-alueille, jolloin niitä voidaan välivarastoida tai loppusijoittaa muualla louhosalueen sisällä sopivassa paikassa.

Jätteiden käsittelytoiminnot

Toiminta-alueen keski-/luoteisosassa sijaitsevalla kierrätystoimintojen alueella on käynnistetty puhtaiden maa-ainesten vastaanotto sekä betoni- ja tiilijätteen vastaanotto ja käsittely EteläSuomen aluehallintoviraston myöntämällä ympäristöluvalla vuonna 2019. Kierrätystoimintojen alue on pinta-alaltaan noin 14 hehtaaria ja siitä läjitys- ja varastointialuetta on noin 10 hehtaaria. Tähän mennessä läjitysalueelle on vastaanotettu noin 1 000 000 tonnia maata ja tälle alueelle mahtuu rakennussuunnitelman mukaan vielä noin 500 000 tonnia maata. Kierrätystoimintojen alueella sekä myöhemmin louhosalueella otetaan vastaan pilaantumattomia ylijäämämaita maksimissaan 800 000 tonnia vuodessa. Pilaantumattomalla maalla tarkoitetaan maata, jossa haitta-aineiden pitoisuudet alittavat valtioneuvoston asetuksen 214/2007 alemmat ohjearvot. Alueella ei oteta vastaan happamia sulfaattimaita.

Betoni- ja tiilijätettä vastaanotetaan yhteensä maksimissaan 50 000 tonnia vuodessa ja jätettä varastoidaan kerrallaan enintään 150 000 tonnia. Jätteilistä maa-ainesta otetaan vastaan enintään 20 000 tonnia vuodessa ja varastoidaan kerrallaan enintään 60 000 tonnia. Maa-aineksia ja jätteitä käsitellään tarpeen mukaan kierrätystoimintojen alueella esimerkiksi sekoittamalla, seulomalla ja välppäämällä. Hienojakoiselle koheesiomaalle rakennetaan tarvittaessa altaita, joissa maat voivat kuivahtaa. Kuivatusaltaat sijaitsevat kierrätysalueella, jolloin altaiden tukirakenteissa voidaan hyödyntää läjitettäviä maita.

Käsittelyn jälkeen betonista ja tiilestä valmistetut murskeet myydään eteenpäin. Alueelle tuotuja pilaantumattomia ylijäämämaita läjitetään kierrätystoimintojen alueella, kunnes niiden loppusijoittaminen louhokseen on mahdollista tulevaisuudessa. Koko kierrätystoimintojen alue on tulevaisuudessa myös tarkoitus louhia, eli sinne läjitetyt ylijäämämaat tullaan tulevaisuudessa siirtämään louhokseen. Kierrätysalueen louhinta ei kuitenkaan sisälly tähän hakemukseen, vaan sille haetaan erillinen lupa tulevaisuudessa.

Maankaatopaikkatoiminta

Kierrätystoiminta-alueella vastaanotetut ja läjitetyt pilaantumattomat ylijäämämaat tullaan tulevaisuudessa siirtämään louhoksen pohjalle louhinnan edistyttyä siten, että maa-aineksen varastointi mahtuu kiviainestoimintojen kanssa alueen pohjatasolle. Maiden loppusijoitus alkaa pohjoisesta kohti etelää sitä mukaa, kun alueet on saatu louhittua lopulliseen tasoon. Louhosta tullaan louhinnan aikana ja sen jälkeen täyttämään pilaantumattomilla ylijäämämailla tasoon noin +54 m. Luoteisosassa täyttö tehdään pohjoisreunaa vasten ympäröivään maanpintaan asti, eli tasoon noin +80 m. Kun koko Mäntymäen alue on louhittu, kierrätystoimintojen alue mukaan

lukien, tullaan täyttökorkeutta lisäämään niin, että alue täytetään ympäröiviin maastonmuotoihin sopivaksi. Tältä osin suunnitelmat ja lupahakemus laaditaan myöhemmin.

Jälkihoito ja maisemointi

Koko louhosalue tullaan täyttämään puhtailla ylijäämämailla louhintatoiminnan aikana ja pitkään sen jälkeen. Kokonaisuudessaan alueen toiminta tulee siis kestämään kymmeniä vuosia.

Alueen maisemointi ei siten ole ajankohtaista vielä tulevan lupakauden päättyessä (20 vuoden kuluttua), vaan louhinta tulee laajenemaan kierrätystoiminta-alueelle ja täyttötoiminta jatkuu edelleen. Maisemointitoimenpiteet voidaan aloittaa vasta sitten, kun louhos on täytetty ylijäämämailla suunnitellussa laajuudessa ja täyttötoiminta on päättynyt.

Toiminta-ajat

Toiminnalle esitetään seuraavanlaisia toiminta-aikoja:

- Kiven, betonin ja tiilen murskaus ma-pe klo 7.00-22.00.
- Muut käsittelyt (seulonta, välppäys, sekoitus) ma-pe klo 7.00-22.00.
- Kallion poraus ma-pe klo 7.00-21.00.
- Kiviaineksen rikotus ja räjäytykset ma-pe klo 8.00-18.00.
- Kuormaaminen ja kuljetukset ma-pe klo 6.00-22.00 sekä la klo 8.00-18.00.
- Ylijäämämaan, betonin ja tiilen vastaanotto ja läjitys ma-pe klo 6.00-22.00.
- Ylijäämälouheen päiväaikainen vastaanotto ma-pe klo 6.00-22.00 ja la klo 7.00-18.00.
- Ylijäämälouheen yöaikainen vastaanotto ma klo 0.00-6.00, ti-pe klo 22.00-6.00, perjantain ja lauantain välinen yö klo 22.00-7.00.
- Muuta toimintaa harjoitetaan alueella ma-pe klo 7-22.

Esitettävät toiminta-ajat ovat muutoin samat kuin louhinta-alueen nykyisessä maa-aines- ja ympäristöluvassa sekä kierrätystoimintojen alueen ympäristöluvassa lukuun ottamatta ylijäämälouheen vastaanottoa satunnaisesti myös öisin, jolle haetaan nyt lupaa.

Päästöt ja ympäristövaikutukset

Hakemuksen liitteeksi laaditun pohjavesivaikutusarvioinnin mukaan suunnitellun louhinnan vaikutukset pohjaveden pinnan korkeuteen ja laatuun arvioidaan vähäisiksi. Vaikutukset keskittyvät toiminta-alueen välittömään ympäristöön, eikä alueen talousvesikaivojen pinnankorkeuteen tai veden laatuun arvioida aiheutuvan merkittävää vaikutusta. Louhinnan aiheuttaman kalliopohjaveden pinnankorkeuden aleneman ei arvioida aiheuttavan savimaaperän painumisriekettä valtatie 3 alueella tai muualla ympäristössä. Kierrätysbetonin käsittelyssä syntyvä hulevesien korkeamman pH:n vaikutus ei vaikuta merkittävästi alueen kalliopohjaveden laatuun, eikä sillä ole vaikutusta ympäristön talousvesikaivoihin. Toiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun ja määrään tullaan seuraamaan.

Toiminnan vaikutukset pintavesiin kohdistuvat lähinnä alueen pohjoisosasta itään virtaavaan nimettömään uomaan sekä alueen eteläpuolella virtaavaan Kurtojaan. Molemmat uomat purkavat vetensä Vantaanjokeen. Hakemuksessa esitetyn arvion vesien johtamisesta aiheutuvat pitoisuuslisäykset nimettömään uomaan ovat maltillisia. Kierrätysalueen vesistä on ajoittain aiheutunut pH:n nousua Kurtojaan laskevassa purku-uomassa, mutta tästä ei kuitenkaan arvioida aiheutuvan vedenlaatua heikentäviä vaikutuksia. Kurtojaan tuleva muu kuormitus katsotaan vähäiseksi, ja laskennalliset pitoisuuslisäykset ovat erittäin alhaisia. Arvion perusteella pitoisuuslisäykset Vantaanjoessa ovat erittäin vähäisiä, eikä niillä ole haitallisia vaikutuksia Vantaanjoen eliöstöön kuten meritaimeneen tai vuollejokisimpukoihin. Hulevesien kuormitus ei arvion mukaan aiheuta muutoksia Vantaa keskiosa -vesimuodostuman ekologiseen tai kemialliseen tilaan.

Maa- ja kiviainesrasojen sekä teiden pölyämistä vähennetään tarvittaessa kastelemalla ja puhdistamalla ajoreitit. Hakemuksen mukaan käyttämällä nykyaikaista murskauslaitosta, jossa vettä sumutetaan murskausprosessissa kiviaineksen sekaan, pölyäminen on vähäistä. Porauskalusto varustetaan pölykeräimillä. Arvion mukaan merkittävin pölylaskeuma kohdistuu yleensä ottamisalueelle tai sen välittömään läheisyyteen.

Hakemuksen mukaiseen toimintaan liittyen on tehty melumallinnus, jossa on huomioitu kaikki alueella olevien toimintojen meluvaikutukset erillään ja yhdessä eri toiminnan vaiheessa. Mallinnuksessa on huomioitu myös alueella rekisteröintimenettelyllä toimiva asfalttiasema. Mallinnuksen mukaan louhoksessa tapahtuvan murskauksen melu kantautuu varsin vähän toiminta-alueen ulkopuolelle. Mallinnuksen mukaan toiminta-alueen pohjoispuolelle on kuitenkin kallion päällä tapahtuvan porauksen takia rakennettava meluste, kun porausta tehdään alueen pohjoisosassa. Kyseinen uusi valli rakennetaan louhinnan edetessä pohjoiseen. Muutoin erityisiä suojaustarpeita ei hakemuksen mukaan ole.

Kivianeislouhoksen laajennuksesta on laadittu louhintatyön riskianalyysi, joka on sisällytetty hakemusaineistoon. Tärinää valvotaan louhintaa lähinnä olevien rajoittavien rakennusten louhintatöiden ajan. Räjätysten ollessa käynnissä tehdään tärinämittausseurantaa myös toiminta-alueella.

Haitallisia terveysvaikutuksia toiminnasta ei arvioida muodostuvan mm. toteutettavien lieventämistoimenpiteiden myötä (esimerkiksi pölyn sidonta kastelulla ja meluntorjunta). Räjätysten ajankohdat ilmoitetaan etukäteen tekstiviesteillä.

Tarkkailu ja raportointi

Alueella tarkkaillaan pohjaveden pinnankorkeutta ja laatua havaintoputkista sekä vaikutusalueen yksityiskaivoista. Maastoon johdettavien hulevesien määrää ja laatua sekä vaikutusalueen pintavesien laatua tarkkaillaan. Melumittauksia tehdään tarpeen mukaan. Alustavan arvion mukaan ensimmäinen melumittaus on tarpeen, kun louhinta on edennyt suunnilleen vaiheen 1 puoliväliin. Seuraava melumittaus on tarpeen, kun louhinta on edennyt alueen pohjoisosaan. Pölymittauksia mittalaittein ei esitetä jatkossa tehtäväksi. Räjätystärinää seurataan mittalaittein louhinnan riskianalyysissä esitetyn tärinätarkkailusuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan vuosiyhteenvetoreportit esitetään toimitettavan valvontaviranomaisille vuosittain seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Lupaa haetaan maa-ainesten ottamisen sekä murskauksen aloittamiseen (jatkamiseen) mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa maa-aineslain 21 §:n ja ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisesti. Aloituspupaa haetaan koko hakemuksen mukaiselle louhittavalle alueelle (18 hehtaaria) siten, että alin louhintataso muutoksenhakuaihana on +53...+55 m. Mikäli aloituslupa ei ole mahdollinen koko alueelle, haetaan aloituslupaa vähintään sille louhinta-alueelle, jolle on myönnetty lupa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan toimesta vuonna 2020. Perustelujen mukaan toiminnan jatkuminen keskeytyksettä on hakijalle välttämätöntä. Toiminta on vakiintunut alueelle eikä hakijan mukaan hakemuksessa esitetty louhinta aiheuta sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat lainvastaisia tai muutoin erityisen haitallisia.

Hakemuksen liiteaineisto löytyy kokonaisuudessaan <https://ylupa.avi.fi/fi-FI>.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus antaa seuraavan lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Rudus Oy:n ympäristö- ja maa-aineslupahakemuksesta sekä aloituslupahakemuksesta kiinteistölle Mäntymäki I RN:o 543-410-2-94:

Louhinta ja murskaus on aloitettu alueella vuonna 2007, eli toiminta on jatkunut tähän mennessä 16 vuotta. Nyt lausunnolla olevan hakemuksen mukaan louhinta-aluetta laajennetaan, ja toiminta-aikoja esitetään pidennettäväksi louheen vastaanoton osalta myös yöaikaan. Hakemuksen mukaan lupaa haetaan 20 vuodeksi. Hakemuksen mukaan toimintaa tullaan jatkossa laajentamaan vielä uusilla hakemuksilla kierrätysalueen louhinnan ja täyttökorkeuden osalta.

Yöaikaisia kuljetuksia ei tule sallia, koska yöaikaan on vähemmän muuta melua, joten kuljetusten ja kuorman purku tulevat aiheuttamaan melua. Yöaikaiset yksittäiset hetkelliset melutapahtumat vaikuttavat herkästi unen laatuun ja voivat aiheuttaa heräilemistä. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat vain 300 metrin etäisyydellä alueesta. Melumallinnuksessa ei ole lainkaan esitetty yöaikaista melua 22 – 06 välisenä aikana, ainoastaan välillä 06 – 07. Yöaikaisen melun arviointiin tulee käyttää maksimimeluja, ei keskiäänitasoja. Melumallinnusta tulee täydentää em. osin.

Kaivokartoitusta on täydennetty laajennusalueen perusteella. Asukkaat ovat tuoneet esiin, että nykyinen toiminta on aiheuttanut ongelmia kaivojen veden laadun ja määrän suhteen. Kaivokartoituksessa olisi tullut tarkistaa aiemmin kartoitetut kaivot ja verrata kaivojen nykytilannetta toiminnan aloitusvaiheessa tehtyyn kaivokartoitukseen, jolloin voitaisiin todeta, onko toiminta vaikuttanut heikentävästi kaivojen veden laatuun tai määrään. Kaivojen kartoitus tulisivat jatkossa tehdä säännöllisin väliajoin ja raportoida tulokset niin asukkaille kuin viranomaisille. Lisäksi kaivokartoitukset tulee ulottaa riittävän laajalle alueelle.

Puhdas ja määrällisesti riittävä talousvesi on ensiarvoisen tärkeää alueella, jolla vedenhankinta perustuu kiinteistökohtaiseen vesihuoltoon. Jatkossa on tarkoitus ulottaa louhinta tasolle 33 – 34 mpy, mikä lisää riskejä kaivojen veden laadun ja määrän suhteen. Ympäristön asuinrakennukset sijaitsevat pääosin noin tasolla 40 mpy tai sitä korkeammalla, joten louhinnan vaikutukset talousvesikaivoihin tulee selvittää luotettavasti.

Toiminta on jatkunut jo 16 vuotta, ja jatkolupaa haetaan 20 vuodeksi, jonka jälkeen toimintaa on tarkoitus edelleen laajentaa uusilla luvilla. Toiminnan kokonaiskestoaika on yhteensä laskettuna kohtuuttoman pitkä ja aiheuttaa naapurustolle pitkäkestoisuudellaan kohtuutonta räsitusta, vaikka mallinnusten mukaiset raja-arvot eivät ylitykään. Toiminta aiheuttaa kuitenkin haittaa ympäröivälle asutukselle mm. melun, pölyn ja tärinän suhteen. Toiminnan jatkuessa vielä kymmeniä vuosia se vaikuttaa ympäristön kiinteistöjen arvoon alentavasti.

Yhteenvetona voidaan todeta, että lupahakemusta tulee täydentää mm. yöaikaisen melun osalta ja kaivojen osalta. Jos lupa päädytään myöntämään, toiminta-aikoja tulee rajoittaa erityisesti ilta-aikaan ja viikonloppuisin sekä lupaehdot tulee asettaa siten, että ympäröivän asutuksen jo kokemia haittoja lievennetään merkittävästi. Yöaikainen toiminta tulee kokonaan kieltää. Koska lupahakemukseen liittyy avoimia kysymyksiä, aloituslupaa ei tule myöntää.

Pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa tämän pykälän osalta.

Valmistelija

yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, anita.pihala(at)nurmijarvi.fi

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Jakelu

Etelä-Suomen aluehallintovirasto